

YOSHLARNI KASB- HUNARGA YO'NALTIRISHDA MUAMMO VA YECHIMLAR

Jumaqulov Qutlug'bek Qudratbek o'g'li
Andijon shahar 3-son kasb hunar maktabi
Yoshlar ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari

Annotatsiya. Ushbu maqola yoshlarni kasblarga yo'naltirish bilan bog'liq muammolarni hal qiladi va ushbu to'siqlarni engib o'tish uchun amaliy echimlarni taklif etadi. Unda kasbga yo'naltirishning ro'li, raqamli platformalarning ta'siri, ota-onalarning ta'siri va yosh shaxslarning kasb tanlashidagi ijtimoiy taxminlar muhokama qilinadi. Maqolada, shuningdek, yoshlar o'rtasida ma'lumotli va qoniqarli martaba qarorlarini qabul qilish uchun martaba o'rganish, ko'nikmalarni rivojlantirish va murabbiylikni oshirish usullari ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: yoshlarni kasbga yo'naltirish, kasbga yo'naltirish, kasb-hunar ta'limi, kasbni o'rganish, ko'nikmalarni rivojlantirish, murabbiylik, raqamli platformalar, ota-onalarning ta'siri, ijtimoiy kutishlar.

O'smirlikdan balog'at yoshiga o'tish muhim qarorlar, shu jumladan kasb tanlash bilan belgilanadi. Yoshlar ko'pincha ongli martaba tanlashda ko'plab qiyinchiliklarga duch kelishadi. Ushbu maqola yoshlar duch keladigan muammolarni ko'rib chiqadi va ularni bajarish va munosib kasblarga yo'naltirish uchun innovatsion echimlarni taqdim etadi.

Yoshlarni kasb-hunarga yo'naltirishdagi muammolar va echimlarni o'rganish uchun biz mavjud adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqdik va uni martaba bo'yicha maslahat va yoshlarni rivojlantirish sohasidagi mutaxassislarining tushunchalari bilan birlashtirdik.

Kasbiy rahbarlikning etishmasligi: Yoshlar duch keladigan asosiy muammolardan biri bu etarli martaba yo'nalishining yo'qligi. Ko'pgina maktablar va ta'lim muassasalari har tomonlama martaba bo'yicha maslahat bermaydilar, o'quvchilarni ma'lumotli tanlov qilish uchun kerakli ma'lumotsiz qoldiradilar.

Yechim: Maktab va kollejlarda kasbga yo'naltirish dasturlarini amalga oshirish bu bo'shliqni bartaraf etishi mumkin. Ushbu dasturlar qobiliyat testlarini, shaxsni baholashni va turli kasblar haqidagi ma'lumotlarga kirishni o'z ichiga olishi kerak. Bundan tashqari, jalb mansab counselors talabalar uchun moslashtirilgan yo'l-yo'riq mumkin.

Raqamli platformalarning ta'siri: Raqamli platformalar va ijtimoiy tarmoqlarning ko'payishi yoshlar uchun internetda mavjud bo'lgan juda ko'p miqdordagi tarkibdan aniq martaba ma'lumotlarini filtrlashni qiyinlashtirdi.

Yechim: Karyera tadqiqotiga bag'ishlangan ishonchli va foydalanuvchilarga qulay raqamli platformalarni yaratish echim topishi mumkin. Ushbu platformalar turli kasblar, ta'lim yo'llari va mehnat bozori tendentsiyalari haqida tasdiqlangan ma'lumotlarni taqdim etishi kerak. Texnologik kompaniyalar va ta'sir o'tkazuvchilar bilan hamkorlik ishonchli martaba ma'lumotlarini tarqatishda yordam beradi.

Ota-Ona Ta'siri: Ota-onalar ko'pincha farzandlarining martaba tanlovini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ota-onalarning rahbarligi qimmatli bo'lishi mumkin bo'lsa-da, bu shaxsiy manfaatlar va qobiliyatlarga emas, balki ota-onalarning taxminlariga asoslangan qarorlarga olib kelishi mumkin.

Yechim: Ota-onalarning xabardorligini va martaba rivojlanishi bo'yicha ta'limni targ'ib qilish juda muhimdir. Bolalarga o'z qiziqishlari va qobiliyatlarini o'rganishga imkon berishning muhimligiga qaratilgan seminarlar va seminarlar ota-onalarga farzandlarining kasb tanlashidagi ta'sirlarni nazorat qilishdan ko'ra, qo'llab-quvvatlashga yordam beradi.

Karyerani o'rganish, ko'nikmalarni rivojlantirish va murabbiylikni oshirish:

Yoshlarni tanlagan kasblariga tayyorlash uchun martaba o'rganish, ko'nikmalarni rivojlantirish va murabbiylik uchun imkoniyatlar yaratish juda muhimdir.

Yechim: Amaliyot, shogirdlik va murabbiylik dasturlarini tashkil etish yoshlarga amaliy tajriba va kerakli martaba haqida tushuncha olishga yordam beradi. Ushbu imkoniyatlarni yaratish uchun maktablar, kollejlari va ish beruvchilar hamkorlik qilishlari kerak.

Yoshlarni kasbga yo'naltirish murakkab jarayon bo'lishi mumkin va u ko'pincha turli qiyinchiliklar va potentsial echimlarni o'z ichiga oladi. Yoshlarni kasbga yo'naltirish bilan bog'liq ba'zi umumiy muammolar va mumkin bo'lgan echimlar:

Muammolar: Ma'lumot etishmasligi: ko'pgina yoshlar turli kasblar va martaba yo'llari haqida etarli ma'lumotga ega bo'lmasligi mumkin, bu ularga ongli tanlov qilishni qiyinlashtiradi.

Yechim: maktablar, martaba bo'yicha maslahat xizmatlari va onlayn platformalar turli kasblar, jumladan, ish tavsiflari, talab qilinadigan ko'nikmalar, ta'lim yo'llari va potentsial martaba o'sishi haqida to'liq ma'lumot berishi mumkin.

Tengdoshlarning bosimi va tashqi ta'sirlar: yoshlar o'zlarining qiziqishlari va qobiliyatlariga rioya qilishdan ko'ra, tengdoshlari orasida mashhur bo'lgan yoki ijtimoiy umidlar ta'sirida bo'lgan kasblarni tanlashga majbur bo'lishlari mumkin.

Yechim: o'z ehtirolari va kuchli tomonlariga intilish muhimligini ta'kidlab, kasb tanlash haqida ochiq va halol suhbatlarni rag'batlantiring. Maktablar, shuningdek, o'z-o'zini anglash va maqsadlarni belgilash bo'yicha seminarlar o'tkazishi mumkin.

Moliyaviy to'siqlar: muayyan kasblar uchun zarur bo'lgan ta'lim va tarbiya xarajatlari ko'plab yoshlar uchun muhim to'siq bo'lishi mumkin.

Yechim: grantlar, grantlar va moliyaviy yordam dasturlari moliyaviy yuklarni engillashtirishga yordam beradi. Bundan tashqari, kasb-hunar ta'limi va shogirdlik imkoniyatlarini mukofotlash uchun foydali yo'llar sifatida targ'ib qilish foydali bo'lishi mumkin.

Tez texnologik o'zgarishlar: mehnat bozori texnologik taraqqiyot tufayli doimiy ravishda rivojlanib bormoqda, bu esa yoshlarga kelajakda qaysi kasblarga talab bo'lishini bashorat qilishni qiyinlashtiradi.

Yechim: moslashuvchanlik, muammolarni hal qilish va raqamli savodxonlik kabi o'tkaziladigan ko'nikmalarni egallash muhimligini ta'kidlang. Uzluksiz o'rganishni va sanoat tendentsiyalari haqida yangilanib turishni rag'batlantiring.

Ta'lim va sanoat ehtiyojlari o'rtasidagi nomuvofiqlik: ba'zida ta'lim muassasalarida o'qitiladigan ko'nikmalar va mehnat bozorida zarur bo'lgan ko'nikmalar o'rtasida uzilish mavjud.

Yechim: o'quv dasturlari sanoat talablariga muvofiqligini ta'minlash uchun ta'lim muassasalari va tarmoqlar o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish. Ushbu bo'shliqni bartaraf etish uchun amaliyot, kooperativ dasturlar va haqiqiy loyihalarni rag'batlantiring.

Psixologik to'siqlar: yoshlar kasb tanlashda o'ziga shubha, muvaffaqiyatsizlik qo'rquvi yoki xavotirga duch kelishi mumkin.

Yechim: ruhiy salomatlikni qo'llab-quvvatlash va maslahat xizmatlaridan foydalanishni ta'minlash. Ta'lim va murabbiylik orqali o'sish tafakkurini, chidamliligini va o'ziga ishonchni rag'batlantiring.

Ushbu muammolarni hal qilishda yoshlarga o'z qiziqishlarini o'rganish, ko'nikmalarini rivojlantirish va ehtirolari va intilishlariga mos keladigan ongli martaba qarorlarini qabul qilish imkoniyatini beradigan qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratish muhimdir. Ta'lim muassasalari, ota-onalar, murabbiylar va jamiyat o'rtasidagi hamkorlik yoshlarni kasblarni muvaffaqiyatli va muvaffaqiyatli bajarishga yo'naltirishda muhim rol o'ynashi mumkin.

Yoshlarni kasb-hunarga yo'naltirish bilan bog'liq muammolarni hal qilish ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi. Bu mansab hidoyat mavjudligini yaxshilash o'z ichiga oladi, to'g'ri axborot tarqatish uchun raqamli platformalarini foydalanib, ota-ona ta'sirini qayta shakllantirish, qiyin ijtimoiy taxminlar, va oshirish mansab tadqiqot, ko'nikmalarini rivojlantirish, va murabbiylik imkoniyatlar.

Xulosalar:

Xulosa qilib aytganda, yoshlarga ma'lumotli va qoniqarli martaba tanlash imkoniyatini berish ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishi uchun juda muhimdir. Muammolarni hal qilish va taklif qilingan echimlarni amalga oshirish orqali biz shaxslarga ham, umuman jamiyatga ham foyda keltiradigan yanada inklyuziv, xilma-xil va qoniqarli ishchi kuchini yaratishimiz mumkin.

- Ta'lim muassasalarida kasbga yo'naltirish dasturlarini doimiy ravishda yangilab turing va takomillashtiring.

- Karyera haqida ma'lumot olish uchun ishonchli raqamli platformalarni ishlab chiqing va saqlang.

- Ota-ona ta'limini martaba tanlovini nazorat qilishdan ko'ra qo'llab-quvvatlashga targ'ib qiling.

- Turli xillik va barcha kasblarga qo'shilish tarafdori.

- Karyera tadqiqoti, ko'nikmalarni rivojlantirish va murabbiylik imkoniyatlarini ta'minlash uchun hamkorlik qiling.

Ushbu takliflarni amalga oshirish orqali biz yoshlarga ma'lumotli va qoniqarli martaba qarorlarini qabul qilish imkoniyatini yaratib, oxir-oqibat ular va umuman jamiyat uchun yorqin kelajakka olib boramiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. G'oziyev E., Mamedov K. Kasb psixologiyasi. – T.: O'zMU, 2003. 156-b

2. Yusupova F. I. O'quvchilar individual tayyorgarligini amalga oshirishning pedagogik-psixologik jihatlari. "Xalq ta'limi" jurnali. 2005. №5. 90-93-b.

3. Maxmudova .D. "O'quvchilarni kasbga yo'naltirishga oid pedagogik faoliyat element lari orasidagi uzviylik va uzluksizlikni ta'minlash". Xalq ta'limi jurnali. №3 son, 57-58 bet.

4. <https://uzbekistan.ureport.in/story/364/>

5. <https://t.me/dokument>